

LW 423

БАНКОВО ПРАВО

Приета: прот. № 40 от 30.09.1997г., изм. прот. № 10 от 08.07.2001г.; изм. прот. № № 11 от 17.09.2011 г.

Лектор: Д-р Мария Кьосева

АНОТАЦИЯ

Съдържанието на дисциплината “Банково право” включва три основни дяла - устройствено (банково и застрахователно право), договорно застрахователно право - обща част и отделни видове застраховки, дял трети - банкови сделки. В първия дял се разглеждат общите принципни въпроси на банковото и застрахователното право - понятието за банкова и застрахователна дейност, източниците на обективното банково и застрахователно право. По-специално внимание се обръща на правния режим на банките и застрахователите - тяхното учредяване, лицензиране, преобразуване, прекратяване с ликвидация или обявяване в несъстоятелност, правния режим на чуждестранните застрахователи, органите и правомощията на държавния надзор над банковата и застрахователната дейност, застрахователния брокер и агент, небанковите финансови институции.

Във втория дял на учебната дисциплина се изучават общите въпроси на застрахователния договор и отделните видове застраховки: неговата характеристика, сключване, страни и участници, специфичните елементи на застрахователното отношение, задълженията на страните преди и след настъпване на застрахователното събитие, регреса и суброгацията на застрахователя. Специално внимание се обръща на правния режим на основните видове застраховки - имуществени и лични, доброволни и задължителни, на застраховките гражданска отговорност, превозните (карго) застраховките, застраховките живот, злополука, спестовните застраховки, тези на нотариуси, архитекти, общопрактикуващи лекари и др. Този дял от учебния курс е насочен към придобиване на адекватна представа за правната страна на застраховането като една от главните дейности в съвременното правно организирано общество.

В третия дял се разглеждат основните видове банкови сделки – договори за влог, кредитни договори, банкови гаранции. Изучават се основните форми на плащане – банкови преводи, вкл. най-новите електронни платежни инструменти и платежни системи, документарни акредитиви, банкови инкаса, банкови карти и др.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ

Целта на учебната дисциплина е да запознае студентите с основните проблеми на правното регулиране на банковата и застрахователната дейност: принципите и условията за нейното извършване у нас, учредяването и извършване на дейност от лицензирани за това правни субекти – АД и взаимозастрахователни кооперации, държавния надзор над тях, същността на банковите и застрахователните сделки, тяхното сключване, правата и задълженията на страните по тях, другите участници в застрахователното правоотношение или банковото правоотношение – тяхното прекратяване, ликвидация, несъстоятелност, основните видове имуществено и лично

застраховане, отделните видове банкови сделки – разплащателни, банкова сметка, банкова гаранция и др.

ПРЕДПОСТАВКИ

За да бъдат постигнати посочените цели е необходимо студентите да бъдат запознати с материята на общата част на гражданското право и облигационното право.

СТАТУТ И СТРУКТУРА

специалност	статут	Кредити	редовно обучение		задочно обучение	
			л	с у общ	л	с у общ
Право	Избираема	3	30	30	20	20

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

Раздел I. Устройствено право

Тема 1. Понятие за банково и застрахователно право. Предмет, метод система. Комплексен характер на законодателните клонове банково и застрахователно право. Съпоставка със сходни правни клонове. Източници на банковото и на застрахователното право. Видове, правна задължителност.

Тема 2. Държавен надзор над банковата и застрахователната дейност. Органи, компетентност. Принудителни административни мерки и мерки за оздравяване на търговска банка и на застраховател. Необжалваеми актове.

Тема 3. Правноорганизационни форми за осъществяване на банкова и застрахователна дейност – видове, особености. Предмет на банковата и на застрахователната дейност. Изключителен предмет на банкова дейност. Видове застраховки.

Тема 4. Банките и застрахователите като търговци. Капитал, акции, собствен капитал, капиталова адекватност и ликвидност на търговските банки. Управление на търговски банки и на застрахователи. Изисквания към лицата, влизащи в органите за управление.

Тема 5. Учредяване на търговски банки и на застрахователи. Фактически състав на учредяването. Производство по лицензиране.

Тема 6. Преобразуване и прекратяване на търговски банки и на застрахователи. Отнемане на лицензията. Ликвидация. Прехвърляне на застрахователни портфейли.

Тема 7. Производство по несъстоятелност на застраховател. Банкова несъстоятелност.

Тема 8. Небанкови финансови институции- видове, правен режим. Сделки, които могат да извършват.

Тема 9. Застрахователни брокери и агенти.

Раздел II. Договорно застрахователно право - обща част и отделни видове застраховки

Тема 10. Застрахователен договор - понятие, същност, сключване, форма и модалитети. Специфични елементи на застрахователното правоотношение.

Тема 11. Страни и участници в застрахователния договор.

Тема 12. Задължения на застрахования преди и след настъпване на застрахователното събитие. Последници от неизпълнението им.

Тема 13. Задължения на застрахователя преди и след настъпване на застрахователното събитие.

Тема 14. Регресно право на застрахователя. Суброгация. Погасителна давност при застрахователните правоотношения.

Тема 15. Видове застраховки. Общи положения за имущественото застраховане.

Тема 16. Видове задължителни застраховки. Застраховка "гражданска отговорност" на собственици, водачи и ползватели на МПС. Задължителна застраховка "гражданска отговорност" на лица, упражняващи свободна професия - нотариуси, архитекти, общопрактикуващи лекари, адвокати и др.

Тема 17. Превозни (карго) застраховки.

Тема 18. Договори в морското застраховане и презастраховане.

Тема 19. Застраховане на банкови депозити и банкови кредити. Застраховка на кредитен риск. Спестовни застраховки - видове, правно действие.

Тема 20 Лични застраховки. Общи положения. Застраховка живот. Застраховка злополука.

Раздел III. Банкови сделки

Тема 21. Банкови сделки. Обща характеристика. Видове. Общи условия на банките.

Тема 22. Договор за банков влог. Видове. Договор за банкова касетка.

Тема 23. Големи и вътрешни експозиции на банките. Договор за банков кредит. Сравнение с договора за заем. Видове кредити. Кредитно писмо.

Тема 24. Лихви - видове, правен режим, анатоцизъм, капитализация.

Тема 25. Банкова сметка – понятие. Договор за банкова сметка. Задължения на страните. Откриване, водене, прехвърляне и закриване на банкови сметки. Видове банкови сметки. Договор за разплащателна сметка.

Тема 26. Банкова гаранция. Правна същност, видове, разграничения от сходни правни фигури.

Тема 27. Основни форми на безкасово плащане. Парични преводи, електронни платежни инструменти, платежни системи. Банков превод.

Тема 28. Документарен акредитив.

Тема 29. Инкасо. Видове. Правна същност. Права и задължения на страните.

Тема 30. Банкови карти - правна същност, видове, разплащане с банкови карти. Операции с банкови карти.

МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Крайният контрол се осъществява от лектора чрез устен изпит, в който се проверяват усвоените знания и уменията на студентите за интерпретация на правната уредба. Устният изпит се провежда по правило през назначените сесии.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

I. Монографични изследвания

1. Петър Цанков, Нормативна основа на банковото право в Република България, София, Ромина, 2009 г.
2. Иван Анастасов, Анастасий Чалъков, Поглед върху българското банково право, София, Диана, 2006 г.

II. Статии

1. Камелия Касабова, Отговорността за неразрешени операции с платежни карти – сп. Търговско право, 2011, №2
2. Невин Фетви, Правна уредба на банковата тайна – сп. Търговско и конкурентно право, 2011, №4